

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Who was Avicbron and what did he write?
2. How did R. Shlomo ibn Gabirol's die?
3. Which great poet was a disciple of R. Yitzchak ibn Gias? What was his principle work?
4. How did R. Yehudah HaLevi earn a livelihood?
5. What was his most significant creation?

This and much more will be addressed in the third lecture of this series: "Rav Yehudah HaLevi and the Golden Age of Poetry and Philosophy".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series VI Lecture #3

RAV YEHUDAH HALEVI AND THE GOLDEN AGE OF POETRY & PHILOSOPHY

Presented by Rabbi Shmuel Irons

I. Rav Moshe HaKohen ibn Gikatilia

A.

ור' מרינוס אבן גנאח גם הוא השלים כל מה שהתחיל ר' יהודה בר דוד זצ"ל. ועוד ר' משה הכהן בן גיקטיליא ורבים אחרים. ראב"ד – ספר הקבלה

Rabbi Merinus ibn Janach completed all that Rav Yehudah bar David [ibn Hayuj] had begun. In addition there was Rav Moshe HaKohen [ben Shmuel] ibn Gikatilia and many others. **Raavad - Sefer HaKabbalah**

B.

זקני לשון הקודש: ורבי משה הכהן ספרדי הנקרא בן גיקטיליא ממדינת קורדובה באר ספרי הדקדוק גם הוסיף ענינים לא ידעום הקדמונים. וחבר ספר זכרים ונקבות. הקדמה לספר מאזנים – רב אברהם אבן עזרא

Amongst the elders of the Holy tongue was Rav Moshe HaKohen [ben Shmuel], who was called ibn Gikatilia, from the city of Cordova. He clarified the [existing works on] Hebrew grammar and also made his own [significant] discoveries and contributions to the field. He authored a work titled "Zecharim U'Nikaivos". **Sefer Moznaim - Rav Avraham ibn Ezra**

C.

ור' משה הכהן אמר, כי הטרפה קשה מהנבלה. כי יש בטרפה כדמות סם רע שיזיק תולדות האדם, ע"כ לא התיר לתתה לגר אשר בשעריך, או למכור לנכרי כמו הנבלה. אבן עזרא שמות (הפירוש הארוך) פרק כב פסוק ל

R. Moshe HaKohen said that a "treifa" [a kosher animal mortally wounded by the attack of a carnivore] is more difficult to eat than a "neveila" [an animal that died without being properly slaughtered]. This is because an animal of prey can inject into its victim something akin to a poison which will have a harmful effect on humans. That is why, unlike "neveila", the Torah did not allow a "treifa" to be given to a "ger toshav" or to be sold to a non-Jew. **Commentary of Rav Avraham ibn Ezra to Shemos 22:30**

D.

אמר רבי משה הכהן, אין צריך לומר ראש חדש רק חדש לבדו, כי הטעם יום חדוש אור הלבנה, וכן כתיב חדש ושבת (ישעי' א, יג), חדשיכם ומועדיכם (שם שם, יד), מדי חדש בחדשו (שם סג, כג). ואחרים טענו עליו, אם כן למה אמר בחדש השביעי באחד לחדש (במד' כט, א)? והוא השיב להסיר הספק. גם טענו עליו, ובראשי חדשיכם (שם כח, יא). הוא השיב, כי על חדש ניסן ידבר בכל שנה, כי ניסן לבדו הוא ראש חדשים. ושאלוהו, אם כן מה קרבן שאר החדשים, והוא השיב, כי שם כתוב זאת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה. (שם שם, יד) בפרשה עצמה, וכן אמר, וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצצרת (במד' י, י), כי הוא תחלת השנה, ואנחנו לא נניח דברי רבותי ז"ל בעבור סברותינו, כי הם אמרו כי בכל חדש יתקעו בחצוצרות. והוא הנכון, לומר חדש או ראש חדש, וכתוב עד חדש ימים (שם יא, כ), שטעמו שימלאו ימי החדש שלו: אבן עזרא שמות (הפירוש הארוך) פרק יב פסוק ב

. . . Similarly Rav Moshe HaKohen said that the verse: Also in the day of your gladness, and in your appointed days, and in the **beginnings of your months**, you shall blow with the trumpets over your burnt offerings . . . (BaMidbar 10:10) is referring [solely] to the month of Nisan which is the beginning of the year. We, however, will not forsake the words of his Masters on the basis of our own logic. For they have said that it is required to blow the trumpets on the beginning of every month. . . . **Commentary of Rav Avraham ibn Ezra to Shemos 12:2**

II. Rav Yehudah ibn Balaam

A.

זקני לשון הקודש: ורבי יהודה [בן שמואל] הנקרא בן בלעם ספרדי ממדינת טוליטולה אסר ספרים קטנים. הקדמה לספר מאזנים – רב אברהם אבן עזרא

Amongst the elders of the Holy tongue was Rav Yehudah, called ben Balaam. He was a Sefardi (Spanish Jew), from the city of Toledo. He compiled [several] small works.

Sefer Moznaim - Rav Avraham ibn Ezra

B.

[רב יהודה אבן בלעם היה מן] אנשי התבונה מן המפרשים. רמב"ם באגרותיו ט:ד

[Rav Yehuda ibn Balaam] was from the most discerning of the Biblical commentators.

Rambam in his Letters 9:4

C.

בסודם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבודי. אמר ר' משה הכהן ז"ל כי כבודי כמו נפשי, ורבים בס' תהלות כמוהו. ויפה פירש, כי הטעם הוא כפול כדרך הנבואות, שאל אביך (דבר' לב, ז), מה אקוב (במד' כג, ח). והנה בסודם כמו בקהלם, ותבא כמו תחד, ונפשי כמו כבודי.

ויאמר רבי יהודה בן בלעם הספרדי שטעה ר' משה, כי כבוד הנפש הוא הגוף, כמו עדי בצואר, כטעם המשביע בטוב עדיך (תה' קג, ה), וראייתו: וכבודי לעפר ישכן סלה (שם ז, ו). ואני אומר שר' יהודה טעה, כי הנה הכתוב אומר למען יזמרך כבוד (תה' ל, יג), לכן שמח לבי ויגל כבודי אף בשרי (שם טז, ט) שהוא הגוף, וזה כבודי לעפר הוא על דרך משל, שיכניע נפשו עד העפר שאין למטה הימנו. והנה אתן לו עד נאמן, והוא: דבקה לעפר נפשי (שם קיט, כה). אבן עזרא בראשית פרק מט פסוק ו

O my soul, do not come into their council; to their assembly, let my honor not be united. (Genesis 49:6) R. Moshe HaKohen, of blessed memory, explained that the word "honor" is to be understood to mean "soul". There are many parallels of this type in the book of Psalms, and he explained it well. . . . Rabbi Yehudah ben Balaam HaSefardi, however, explained that the word "honor" refers to the body, [not the soul]. . . . And I say that Rabbi Yehudah is in error. . . . **Commentary of Rav Avraham ibn Ezra to Beraishis 49:6**

III. Rabbi Shlomo ibn Gabirol

A.

אני השר, והשיר לי לעבד, אני כנור לכל השירים הנוגנים
ושירי הוא עטרה למלכים, ומגבעות בראשי הסגנים,
והנני בשש עשרה שנותי, ובי שכל כמו השמונים.

I am the poet, and the poem is my slave. I am the harp for all the poems to play. My poems are a crown unto kings, and turbans on the heads of viziers. Behold I am [only] sixteen years old, yet I have the intelligence of someone [already] eighty. **R. Shlomo ibn Gabirol - Introduction to his "Azharos"**

B.

[מזקני לשון הקודש] ורבי שלמה בן גבירול ממדינת מלקה ארג מחברת שירה שקולה, ולא י שקול כסף מחירה, והיא ארבע מאות חרוזים. הקדמה לספר מאזנים – רב אברהם אבן עזרא

Among the elders of the Holy tongue was Rabbi Shlomo ibn Gabirol from the city of Malaga. He wove a metered poetic work, beyond worth, made up of four hundred stanzas. **Sefer Moznaim - Rav Avraham ibn Ezra**

C.

אשר הניף בשמי השיר. ולא בא כבושם ההוא, ואחריו לא קם כמהו. רצו ללמוד משיריו, ולא השיגו אל רגליו, לתוקף משליו וחוזק מליו. ואילו האריך ימים חבר בסודות השיר פלאים עצומים. אך נקטף זרו באבו ונאספו לחות הנערות בו ובן תשע ועשרים נרו כבה ועד שלשים לא בא. ר' יהודה אלחריזי – תחכמוני

[R. Sholomo ibn Gabirol] who shot up to the heights of poetry. No sweet singer has ever before come like him and no one [of his stature] will ever come after him. They wanted to study his poems [and copy them] but [their attempt to create] such powerful metaphors and speech didn't reach unto his feet. Had he lived a long life, he would have composed an awesome and amazing work on the secrets of poetry. However, he was plucked while still young and died with [all] the freshness of [his] youth. He was only twenty nine when his lamp dimmed and never reached the age of thirty.

Rav Yehudah al Charizi - Tachkemoni

D.

ויאמר רב סעדיה גאון, אחר שהתברר לנו, שאין דבור ודעת כי אם באדם לבדו, נצטרך לומר כי הנחש גם האתון לא דברו, רק מלאך דבר בשבילם. והשיב עליהם רב שמואל בן חפני. והנה קם ר' שלמה הספרדי בעל השירים השקולים, וחכם גדול היה והשיב על רב שמואל. והישר בעיני שהם הדברים כמשמעם. והנחש היה מדבר, והיה הולך בקומה זקופה, והשם דעת באדם שם בו. אבן עזרא בראשית פרק ג פסוק א

Rav Saadyah Gaon said that since it is evident that only a human has speech and intelligence, we have to say that the Serpent and the donkey [of Bilaam] did not actually speak but rather an angel spoke on their behalf. Rav Shmuel ben Chofni argued against his position. Behold, **Rav Shlomo HaSefardi**, the master of metered poetry, and a great wise man refuted Rav Shmuel's arguments. What seems correct in my eyes is that the story is to be taken literally. The Serpent spoke and walked upright. He who placed intelligence in man placed intelligence in [the Serpent]. **Commentary of R. Avraham ibn Ezra Genesis 3:1**

וה"ר שלמה הספרדי אמר כי סלם רמז לנשמה העליונה. אבן עזרא בראשית פרק כח פסוק יב

Rav Shlomo HaSefardi said that the ladder [in Jacob's dream] is a hint to the higher soul. **Commentary of R. Avraham ibn Ezra Genesis 28:12**

E.

עבי שחקים כשורים געו, כי הסתיו זעף ופניו רעו,
 וכמו תרנים ירדפם סער, כמו סרני בקרני יובלים תקעו.
 ופני שחקים בערפל חשכו, אף כוכבי בקר באורם לעו.
 שמש נשאם על כנפיו על פני ארץ, ועת כי נבקעו – נבקעו.
 איך עמדו, איך כבדו נגדה, ועת קלו – כמו נשר אזי נסעו!
 פחי גשמים רקעה רוח, ועב קצץ פתילים עד שאול נגעו.
 הוא בגדוד נחת גדודיה וגם הכין תלמיה עדי נזרעו.
 גלה יבול הרים אשר נסתר, כמו סודות ידעם איש ולא נודעו.
 כל הסתיו בכו ענניו, עד אשר חיו עצי שדה אשר גועו. ר' שלמה אבן גבירול

The heavy clouds of heaven lowed like oxen, for the winter was scowling with rage. They were like ship-masts driven on by a tempest, like captains sounding their horns in alarm. Then the face of heaven was darkened by fog, and the morning-stars stammered out their light. The sun bore the clouds on its wings over the earth, and when they burst, the face of the earth burst open. How still they stood, how heavily they faced the earth, where once they were swift and flew like eagles! The wind beat the plates of rain, cut the cloud into strips which reached down to the abyss. The cloud and its battalions leveled the earth's ridges, prepared its furrows for sowing. Then the harvest of the hills, hidden away, like a secret known to one man but not disclosed to the many, was revealed. All winter long its clouds wept until the trees of the field, which had been dead, lived again.

R. Shlomo ibn Gabirol

F.

וחכמתך לרפא הגויות – וחכמתי לרפא הנפשות. ר' ש. גבירול לר' יונה אבן גנאח

Your wisdom is to heal bodies, mine is to heal souls. **R. Shlomo Gabirol to R. Yona ibn Janach**

G.

הוא תיקן את מידות נפשו וחינך את טבעו והניס את התאוות הארציות, והכין את נפשו לדברים העליונים שניקה אותם מחלאת התשוקות. ר. משה אבן עזרא – שירת ישראל

He refined the character of his soul and trained and shaped his natural inclinations. He removed his baser instincts and prepared his soul for higher matters, for he had purified it from the malady of desires. **R. Moshe ibn Ezra - Shiras Yisrael**

H.

טרם היותי חסדך באני, השם ליש אין והמציאני.
מי הוא אשר רקם תמונתי? ומי עצמי בכור יצק והקפיאני?
מי הוא אשר נפח נשמה בי? ומי בטן שאול פתח והוציאני?
מי נהגני מנעורי עד הלם? מי למדני בין והפליאני?
אמנם אני חמר בקרב ידך. אתה עשיתני, אמת, לא אני.
אודה עלי פשעי ולא אמר לך כי הערים נחש והשיאני.
איכה אכחד ממך חטאי? הלא טרם היותי חסדך באני!

Before I was, Your enduring love came to me, O You who make being out of nothingness, and You created me. Who was it that designed my form? Who cast my body into a crucible and then made it congeal? Who was it that breathed into me the breath of life? Who opened the belly of Sheol and brought me forth? Who has been my guide from boyhood to this day? Who taught me wisdom and showed me wonders? Yes, I am like clay in Your hands. Truly, it was You, not I, that made me. And so I shall confess my guilt; nor shall I say, "It was the serpent who conspired to deceive me." How could I ever conceal my sin from You? Even before I was, Your enduring love came to me! **R. Shlomo ibn Gabirol**

IV. R. Moshe ibn Ezra

A.

ושירי ר' משה בן עזרא ייטב בעיני המשוררים יותר מן האחרים בעבור מליצתו ונועם מלאכתו ושירו לבדו קב ונקי ושירו זולתו מלאו קיא ולו מהחברת היפהפיה. ר' יהודה אלחריזי

The poems of R. Moshe ibn Ezra find more favor in the eyes of the poets than those of the others because of his use of metaphor and his pleasant craftsmanship. Only his poems can be said to be pure, whereas the poems of others are full of dross. His are from the most beautiful creations. **Rav Yehudah al Charizi - Tachkemoni**

B.

משירי השקולים ימצאו בידי הקהל יותר מששת אלפים בתים בענינים שונים וכוונות מתחלפות, רבים הם בצבעיהם כפי ריבוי צבעיהם של בני אדם, ומשתנים הם כפי השתנות הזמנים. . . . גם אני חשבתי את השירה בימי עלומי ובשנות שחרותי למעלה שיש לי להתפאר בה. ולפי דעתי ראויים השירים לפרסם את זכרי. אחר כך עזבתי ונטשתי את השירה כמו שהצבי עזב את צלו מפני שהשתוקקתי לבלות את ימי חיי בדברים יותר הגונים. ר' משה אבן עזרא – שירת ישראל

Over six thousand stanzas of my poetry can be found within the community. They cover a wide range of subjects and purposes. They are extremely varied in their color and tone just as people are. They change according to the times. . . . In my youth, in the dawn of my life, I valued [my creative talents in] poetry as a special quality with which to exult. In my opinion, the poems [that I made] were worthy of publicizing and perpetuating my memory. Subsequently, however, I abandoned poetry as a deer abandons its shadow, for I became eager to spend my time with more worthy endeavors. **R. Moshe ibn Ezra - Shiras Yisrael**

C.

ורבי משה בן עזרא הסלח יש בידינו ממנו גם כן ספר קטן קראו ערוגת הבשם יוצא מאד בעקבו' הפילוסופים בדברים רבים. אגרת התנצלות מאת ר' ידעיה בן אברהם הפניני מבדר"ש המובא בשו"ת הרשב"א חלק א סימן תיה

From Rabbi Moshe ibn Ezra, "HaSalach" [the famed writer of Selichos], we also possess a small work called "Arugas HaBosem". He follows to a great extent in the footsteps of the [Greek] philosophers. **Rav Yedayah HaPenini**

D.

כתנות פסים לבש הגן, וכסות רקמה מדי דשאו,
ומעיל תשבץ עטה כל עץ, ולכל עין הראה פלאו.
כל ציץ חדש לזמן חדש יצא, שוחק לקראת בואו,
אך לפנייהם שושן עבר, מלך, כי על הורם כסאו.
יצא מביין משמר עליו, וישנה את בגדי כלאו.
מי לא ישתה יינו עליו – האיש ההוא ישא חטאו! ר' משה אבן עזרא

The garden put on a coat of many colors, and its grass garments were like robes of brocade. All the trees dressed in checkered tunics and showed their wonders to every eye. The new blossoms all came forth in honor of Time renewed, came gaily to welcome him. But at their head advanced the rose, king of them all, for his throne was set on high. He came out from among the guard of leaves and cast aside his prison-clothes. Whoever does not drink his wine upon the rose-bed - that man will surely bear his guilt! **R. Moshe Ibn Ezra**

E.

יעירוני שעפי לחזותך, ויראוני בעין לב נוראותיך,
 ויורוני להגיד נפלאותיך – כי אראה שמך, מעשה אצבעותיך.
 מתהלך עלי קו חוג שמים, ומסכב מסכתו כאבנים,
 ומספר כבודך בלי שפתים. והארץ עומדת בנתיים,
 והיא תלויה בחבלי אהבתך.
 שם שואף השמש וזורח, והוא אוצל מאורו לירח,
 והגלגל כמו אהל מותח, וכוכבים עליו כגן פורח –
 להודיע עמק מחשבותיך.

האפס חסד קל לעדי עד? ואם גבה דבר נחומים ומסעד?
 אם רופא או הצרי אין בגלעד יהי מחזיק לב ילד ימעד,
 והוא דופק שערי חמלתך?

My thoughts rouse me to behold You; they show Your fearsome deeds to my heart's eye; they teach me to recite Your wonders - when I look up at Your heavens, the work of Your fingers.

The heavenly spheres move in their course, turning like a potter's wheel, telling Your glory without lips. And the earth is fixed in the centre, suspended from the cords of Your love.

The sun hastens to its place to rise again; it bestows some of its light on the moon; the dome of heaven is spread out like a tent, with stars upon it like a flowering garden - all to display Your fathomless thoughts.

Is G-d's love gone forever? Is the word of comfort and support so far from us? Is there no healer, no balm in Gilead, to strengthen the heart of a faltering child who knocks at the gates of Your compassion? **R. Moshe ibn Ezra**

V. Rabbi Yehudah HaLevi

A.

איך בן נעים וצעיר שנים יעמוס הרי בין על גבו. ר' משה אבן עזרא

How does a pleasant son, young of age, manage to carry such mountains of intellect on his back. **R. Moshe ibn Ezra**

B.

ושירי הלוי ר' יהודה, לוויית חן לראש התעודה, ועל צווארה אודם פטדה. הוא לבית השיר העמוד הימיני, יושב בשבת תחכמוני . . . הוא בא באוצר השיר ושלל בית נכותו ולקח כל כלי חמדתו, ויצא וסגר השער אחרי צאתו . . . המשוררים ישאו מדברותיו, וישקו מרגלותיו, כי במלאכת הפיוט לשונו ברור ושחוט . . . ובאהל השיר נפתחו לו שערי גבוהים, כי שם נגלו אליו האלקים. ר' יהודה אלחריזי – תחכמוני

The poems of Rav Yehudah haLevi are an ornament of grace [which adorn] the head of [the body] of wisdom and form [a necklace of] ruby and topaz for its neck. He is for the house of poetry the right pillar, who sits in the council of wisdom. He came to the store house of poetry and looted its house of treasures and took away all of its most precious vessels. He left and locked the door behind him. . . . The poets lift up [and sing] his words and kiss his pearls. For in the craft of poetry, his language is most clear and flowing . . . In the tent of poetry were the lofty gates lifted up for him [to let him enter], for there unto him did G-d reveal Himself . **Rav Yehudah al Charizi - Tachkemoni**

C.

לא על רפואתי אני נסמך, רק אל רפואתך [ד'] אני צופה. רי"ה

Not on my own healing do I rely, only unto Your healing do I hope. **Rabbi Yehudah HaLevi**

מי שהוא חפץ לזכות נפשו ומחשבה ימצא היזק מהתעסק בשירי האהבה. ספר הכוזרי

He who desires to purify his soul and thoughts will find that the involvement with love poems will cause him harm. **Rabbi Yehudah HaLevi - Sefer HaKuzari**

D.

יום שבתון אין לשכוח זכרו כריח הניחח, יונה מצאה בו מנוח ושם ינוחו יגיעי כח. רי"ה

The day of rest cannot be forgotten, its memory is like a satisfying aroma. On it the dove found rest, there shall rest those that are weary. **Rabbi Yehudah HaLevi**

E.

ישן ולבו ער, בוער ומשתער – צא נא והנער ולכה באור פני.
קומה, צלח ורכב! דרך לך כוכב, ואשר בבור שכב עלה לראש סיני.
אל תעלז נפשם, האומרים 'תאשם ציון!' והנה שם לבי ושם עיני.
אגל ואסתר, אקצף ואעתר – מי יחמל יותר מני עלי בני? ר' יהודה הלוי

O sleeper, whose heart is awake, burning and raging, now wake and go forth, and walk in the light of My presence. Rise, and ride on! A star has come forth for you, and he who has lain in the pit will go up to the top of Sinai. Let them not exult, those who say, "Zion is desolate!" - for My heart is in Zion and My eyes are there. I reveal Myself and I conceal Myself, now I rage, now I consent - but who has more compassion than I have for My children? **R. Yehudah Halevi**

F.

לקראת מקור חיי אמת ארוצה – על כן בחיי שוא וריק אקוצה.
 לראות פני מלכי מגמתי לבד, לא אערץ בלתו ולא אעריצה.
 מי יתנני לחזותו בחלום! אישן שנת עולם ולא אקיצה.
 לו אחזה פניו בלבי ביתה, לא שאלו עיני להביט חוצה.

I am running towards the fountain of true life; therefore, I spurn the life of lies and trifles. To look at the face of my King - that is my only wish. None but Him do I fear and venerate. If only I could see Him in a dream! Oh, I would sleep forever and never wake up. If I could see His face inside my heart, my eyes would no more wish to look outside.

Rabbi Yehudah HaLevi

G.

לבי במזרח, ואנכי בסוף מערב – איך אטעמה את אשר אכל ואיך יערב?
 איכה אשלם נדרי ואסרי, בעוד ציון בחבל אדום ואני בכבל ערב?
 יקל בעיני עזב כל טוב ספרד, כמו יקר בעיני ראות עפרות דביר נחרב. ר' יהודה הלוי

My heart is in the East and I am at the edge of the West. Then how can I taste what I eat, how can I enjoy it? How can I fulfil my vows and pledges while Zion is in the domain of Edom, and I am in the bonds of Arabia? It would be easy for me to leave behind all the good things of Spain; it would be glorious to see the dust of the ruined Shrine.

Rabbi Yehudah Halevi

H.

ציון, הלא תשאלי לשלום אסיריך, דורשי שלומך, והם יתר עדריך?
 מים ומזרח ומצפון ותימן שלום רחוק וקרוב שאי מכל עבריך,
 ושלום אסיר תאוה, נותן דמעיו כטל – חרמון ונכסף לרדתם על הרריך!
 לבכות ענותך – אני תנים, ועת אחלם שיבת שבותך – אני כנור לשיריך. ר' יהודה הלוי

O Zion, will you not ask how your captives are - the exiles who seek your welfare, who are the remnant of your flocks? From west and east, north and south, from every side, accept the greetings of those near and far, and the blessings of this captive of desire, who sheds his tears like the dew of Hermon and longs to have them fall upon your hills. I am like a jackal when I weep for your affliction; but when I dream of your exiles' return, I am a lute for your songs. **R. Yehudah Halevi**

VI. HaKuzari

A.

ורבי יהודה הלוי מתפאר בעניני החכמות בתהלותיו ופיוטיו הנפלאים. וממנו אצלנו עוד ספר הכוזרי כפי מה שקבלנו הפליג לחקור ולבאר בסתרי התורה והנבואות על צד הסכמת הדת והמושכל בכל כחו יותר מכל אשר היו לפניו. אגרת התנצלות מאת ר' ידעיה בן אברהם הפניני מבדר"ש המובא בשו"ת הרשב"א חלק א סימן תיח

Rabbi Yehudah HaLevi exults in themes of philosophy and science in his marvelous panegyrics and piyutim (liturgical poetry). Also in his work, HaKuzri, as it has been told to us, he put in a tremendous effort and went to great lengths to analyze and to explain the secrets of the Torah and prophecy in a way that resolves the conflict of religious faith and reason. He does this in a manner that is more effective than those [writers and thinkers] that have preceeded him. **Rav Yedayah HaPenini**

B.

אל תשיאך חכמת יונית, אשר אין לה פרי כי אם פרחים.
שמע דברי נבונה נבוכים בנוים על יסודי תהו וטוחים. ר' יהודה הלוי

The wisdom of the Greeks should not seduce you, for it has no fruit, only flowers.
Listen to the confused words of its pundits built upon emptiness and obscurity. **Rabbi Yehudah Halevi**

C.

ואחר כך קרא חכם מחכמי היהודים ושאל אותו על אמונתו. אמר לו החבר אנחנו מאמינים באלקי אברהם יצחק ויעקב המוציא את בני מצרים באותות ובמופתים ובמסות והמכלכלם במדבר והמנחילם את ארץ כנען אחר אשר העבירם את הים ואת הירדן במופתים גדולים, ושלח משה בתורתו ואחר כך כמה אלפי נביאים אחריו מזהירים על תורתו מיעדים בגמול הטוב לשומרה והעונש הקשה לממרה אותה ואנחנו מאמינים בכל מה שכתוב בתורה והדברים ארוכים. אמר הכוזרי מסכים הייתי שלא אשאל יהודי מפני שידעתי אבוד זכרם וחסרון עצתם כי השפלות והדלות לא עזבו להם מדה טובה. והלא היה לך לומר היהודי כי אתה מאמין בבורא העולם ומסדרו ומנהיגו ובמי שבראך והטריפך והדומה לספורים האלה אשר הם טענת שיש לו דת. ובעבורה הוא רודף האמת והשווי להדמות לבורא בצדקן ובחכמתו. אמר החבר זה שאתה אומר היא הדת ההקשית, מביא אליה העיון ונכנסים בה ספקות רבות. ואם תשאל הפילוסופים עליה אינך מוצא אותם מסכימים על מעשה אחד ולא דעת אחת מפני שהם טענות יש מהם מה שהם יכולים להעמיד עליהם מופת, ומהם מה שיספיקו במ דבר שתתיישב הדעת עליו ומהם מה שלא יספיקו במ כל שכן שיעמידו במ מופת. . . השיבותיך מה שאני חייב בו וחייבין בו כל קהל ישראל אשר התברר אצלם המעמד ההוא בראות עיניהם, וחר כן הקבלה הנמשכת שהיא כמראה העין. ר' יהודה הלוי – ספר הכוזרי א:א-ג, כה

[The king of the Khazars] invited a Jewish Rabbi and asked him about his belief. The Rabbi replied, "I believe in the G-d of Abraham, Isaac and Jacob, who led the children of Israel out of Egypt with signs, miracles and tests; who fed them in the desert and gave them the land, after having made them traverse the sea and the Jordan in a miraculous way; who sent Moses with His Torah, and subsequently thousands of prophets, who warned them to follow His Torah and gave them promises of goodly reward to the observant, and threats of terrible punishment to the disobedient. We believe in all that is written in the Torah - a very large domain." "I had not intended to ask any Jew, because I am aware of their reduced condition and narrow-minded views, as their misery left them nothing commendable. Now shouldn't you, O Jew, have said that you believe in the Creator of the world, its Governor and Guide, and in Him who created and preserved you, and such attributes which serve evidence for every believer, and for the sake of which He pursues justice in order to resemble the Creator in His wisdom and justice?" [The Rabbi replied,] "That which you express is religion based on speculation and system, the research of thought, but open to many doubts. **Now ask the philosophers, and you will find that they do not agree on one action or one principle,** since some doctrines can be established by arguments, which are only partially satisfactory, and still much less capable of being proved. [Whereas the religion of the Jews is based on personal historical experience.]. . . *For the whole of Israel . . . knew these things, first from personal experience, and afterwards through uninterrupted tradition, which is equal to the former.*" Rav Yehudah HaLevi - Sefer HaKuzari I 11-13,25